

ОГЛЯД РИНКУ: УКРАЇНА

ПОСТУПОВЕ ВІДНОВЛЕННЯ

У 2024 році економіка України продовжувала функціонувати в умовах підвищених безпекових ризиків та операційної нестабільності. Додаткова зовнішня підтримка та пом'якшення інфляційних процесів сприяли частковому зниженню тиску зважаючи на безпекову ситуацію.

НАВІГАЦІЯ У СКЛАДНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

У 2024 році повномасштабна війна залишалася ключовим чинником, що визначав траєкторію економічного розвитку України. Бойові дії в кількох регіонах і спорадичні повітряні атаки росії по всій країні продовжували чинити тиск на економічну діяльність. Факторами тиску були підвищені ризики для безпеки, вплив на людей, пошкодження та обмеження доступу до критичної інфраструктури, а також порушення транспорту та логістичних ланцюгів. Незважаючи на ці труднощі, подальша

фінансова підтримка з боку міжнародних партнерів і поступова стабілізація валютних резервів допомагали долати економічну турбулентність.

Переміщення мільйонів українців – як усередині країни, так і за її межами – продовжувало створювати навантаження на громади та впливати на внутрішній ринок праці. Станом на кінець року приблизно 3,7 мільйона осіб¹ вважалися внутрішньо переміщеними, а ще 6,9 мільйона – біженцями в інших країнах².

Завдяки функціонуванню морського коридору, відкритого у другій половині 2023 року, поступово розширювалися експортні маршрути через Чорне море. Це відіграло важливу роль у підтримці українського експорту, що охоплював не лише зернові, а й метали та інші товари. Відновлення морських перевезень також допомогло розвантажити наземні маршрути.

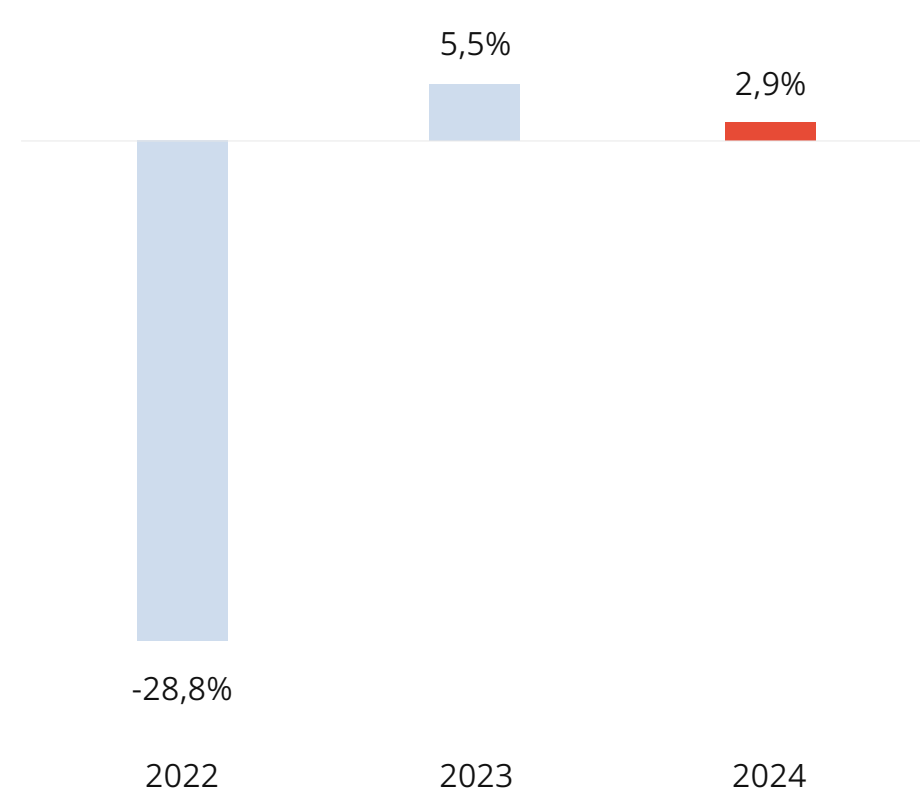
Однак за умов посилення військових ризиків, нестачі персоналу та зниження врожаю у

2024 році темпи зростання реального ВВП уповільнилися до 2,9%³ у річному вимірі проти 5,5% у 2023 році. Номінальний ВВП зріс з US\$181 млрд у 2023 році до US\$191 млрд у 2024 році.

У структурі витрат ВВП відбулися наступні зміни проти минулого року³: споживання домогосподарств зросло на 6,8%, тоді як державне споживання знизилось на 4,5%, валові інвестиції зросли на 3,5%, експорт збільшився на 10,3%, а імпорт – на 7,7%.

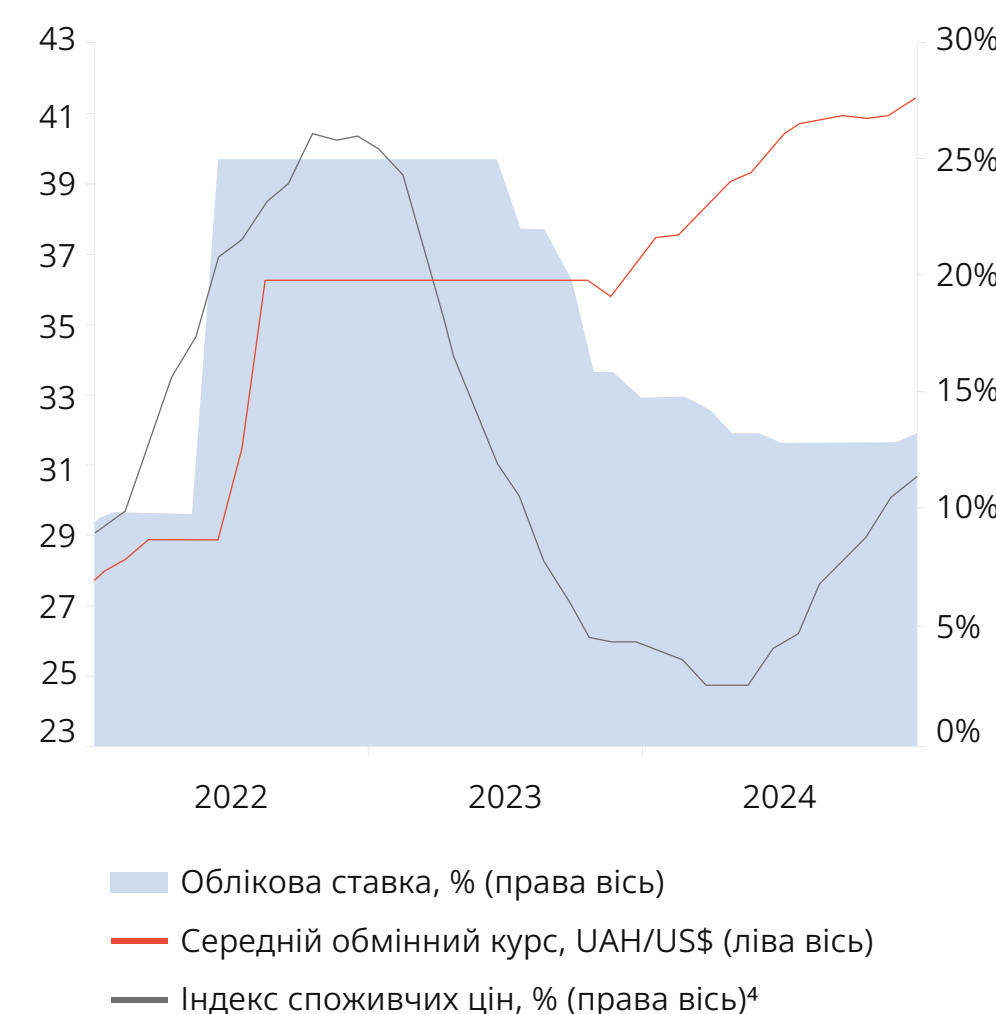
Зростання виробничих складових ВВП³ відбулося за рахунок фінансового та страхового сектору (27,4%), сектору державного управління (2,4%), виробництва (6,0%), транспорту та логістики (11,4%), освіти (10,8%), а також ІТ і зв'язку (8,3%). Натомість сільське господарство скоротилося на 7,3%, а оптова й роздрібна торгівля – на 4,1%.

ДИНАМІКА РЕАЛЬНОГО ВВП

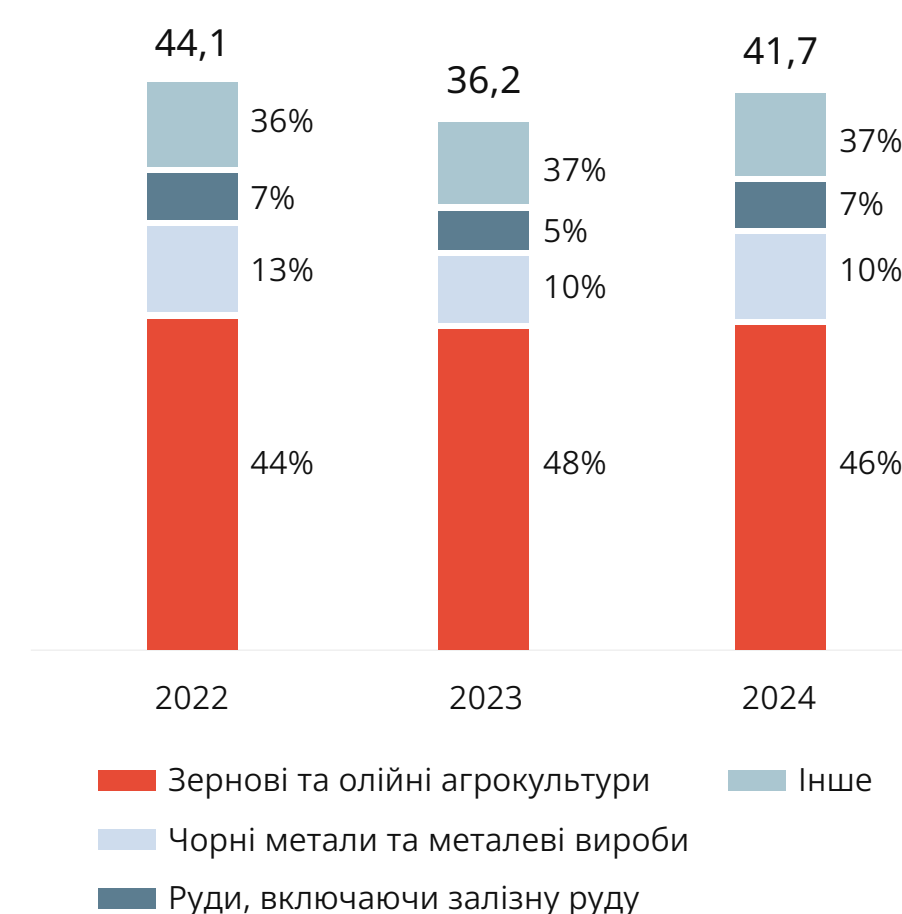
Джерело: Державна служба статистики України

МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА

Джерело: НБУ, Державна служба статистики України

СТРУКТУРА ЕКСПОРТУ, US\$ МЛРД

Джерело: Державна служба статистики України

¹ Міжнародна організація з міграції ООН.

² Управління Верховного комісара ООН у справах біженців.

³ Державна служба статистики України.

⁴ Зміна індексу споживчих цін у річному вимірі щомісячно.

Річна інфляція продовжувала тенденцію до економічної стабілізації на початку звітного періоду, що дозволило Національному банку України (НБУ) ще більше послабити монетарну політику та поступово знизити основну ставку до 13,0% до червня 2024 року. Однак, зростання інфляції наприкінці року змусило НБУ змінити курс та збільшити ставку до 13,5% у грудні. Річний ІСЦ скоротився з 12,9% у 2023 році до 6,5% у 2024 році, тоді як станом на кінець періоду ІСЦ зріс з 5,1% у грудні 2023 року до 12,0% у грудні 2024 року.

Водночас НБУ зберігав підхід керованої гнучкості щодо офіційного курсу гривні, який на кінець 2024 року становив 42,04 проти 37,98 на кінець 2023 року. Тим часом середній офіційний курс у 2024 році становив 40,15, що свідчить про ослаблення на 9% порівняно з 12% у 2023 році.

Зниження середньорічної інфляції та дисбаланс на ринку праці вплинули на прискорення зростання реальної заробітної плати, яка зросла на 15,6% порівняно з 3,7% у 2023 році, піднявши реальні доходи вище рівня 2021 року.

Україна й надалі значною мірою покладається на зовнішнє фінансування для покриття державних видатків і значних витрат на національну оборону. У 2024 році вони становили близько 67% від загального державного бюджету. Дефіцит державного бюджету скоротився з US\$37 млрд у 2023 році до US\$34 млрд у 2024 році. Міжнародні партнери України продовжували надавати істотну грошову підтримку протягом року.

Загалом у звітному періоді Україна отримала понад US\$41 млрд фінансової допомоги, зокрема US\$17 млрд від ЄС, US\$8 млрд від США, US\$5 млрд від МВФ, US\$4 млрд від Японії, US\$3 млрд від Світового банку та US\$2 млрд від Канади.

Це дало змогу НБУ підтримувати рекордний рівень міжнародних резервів, які зросли на 8,1% у річному вимірі, до близько US\$44 млрд станом на кінець 2024 року. Державний борг України збільшився з US\$145 млрд до US\$166 млрд, що призвело до зростання співвідношення державного боргу до ВВП з 83% у 2023 році до 91% у 2024 році.

У вересні 2024 року Україна здійснила реструктуризацію своїх суверенних єврооблігацій шляхом обмінної пропозиції, проте реструктуризація деяких інших інструментів триває. Як наслідок, рейтингові агентства знизили суверенні кредитні рейтинги країни: S&P – до рівня «Вибірковий дефолт» (SD), Fitch – до «Обмежений дефолт» (RD). Агентство Moody's також переглянуло рейтинг, але залишило його на попередньому рівні «Са» (прогноз стабільний).

ДОСЯГНЕННЯ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Протягом 2024 року українська сталеливарна промисловість працювала в надзвичайно складному середовищі, яке формувалося тривалими безпековими викликами та зниженням цін на експортних ринках. Незважаючи на це, галузь проявила стійкість, чому сприяли полегшення ситуації з логістикою, поступова стабілізація енергопостачання та помірне зростання внутрішнього попиту.

Суттєвим чинником часткового відновлення галузі стала стабільна робота українського морського коридору в Чорному морі. Після його відновлення Збройними Силами України наприкінці 2023 року, українські виробники сталі змогли наростити обсяги постачання слябів, заготовки і прокату міжнародним покупцям. Це дозволило знизити навантаження на залізничну мережу та розширити експортні можливості.

У 2024 році виробництво сталі в Україні зросло на 21,6% у річному вимірі – до 7,6 млн тонн. Одночасно Метінвест збільшив виробництво сталі на 3,7% порівняно з минулим роком – до 2,1 млн тонн, оскільки Каметсталь працював майже на максимальну потужність двох доменних печей.

Водночас видиме споживання сталі в Україні зросло на 17,4% у річному вимірі – до 4,4 млн тонн з огляду на зростання будівництва на 18,6% у порівнянні з попереднім роком та виробництва труб – на 14,9%.

Після окупації Маріуполя та закриття металургійних заводів Метінвесту в місті, а саме – Азовсталі та ММКІ, певна сталева продукція більше не виробляється в країні. Зокрема, залізничні рейки та гарячекатані листи тепер імпортуються. У 2024 році імпорт сталі в Україну зріс на 6,4% у річному обчисленні до близько 1,3 млн тонн. Імпорт плоских продуктів зріс на 8,3% у річному обчисленні до близько 1,0 млн тонн, що становило 78% від загального імпорту сталі (77% у 2023 році).

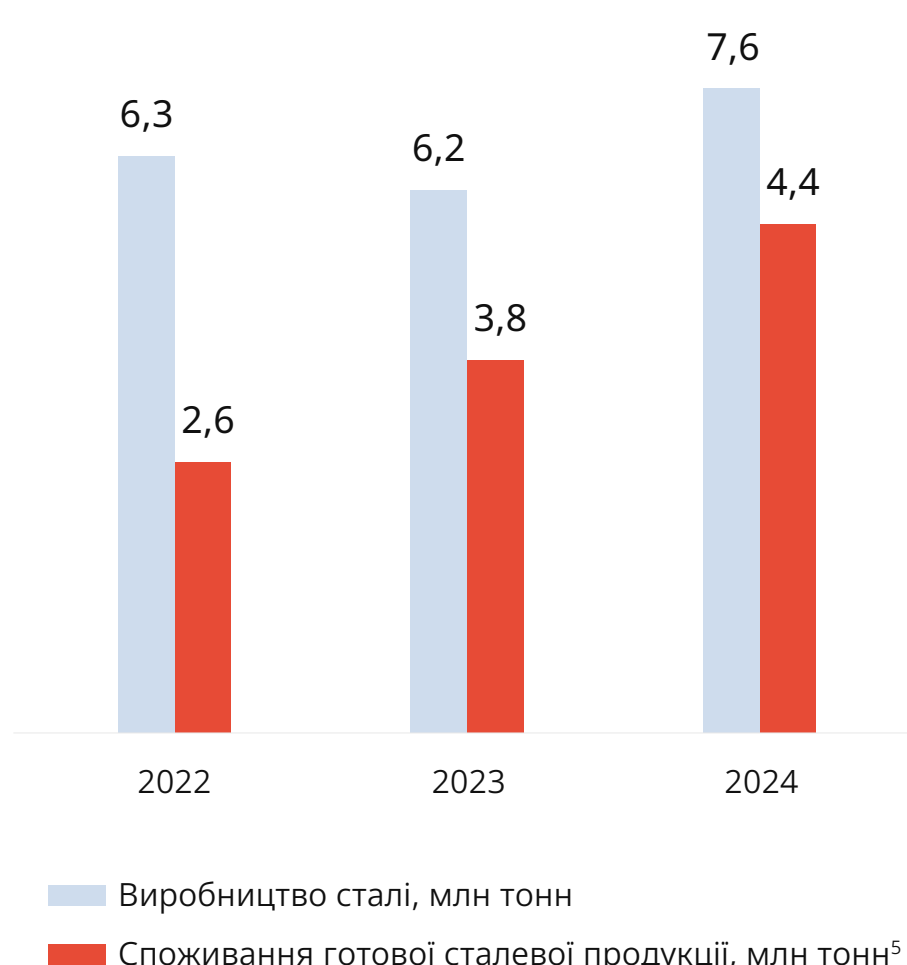
Відновлення морської торгівлі також мало суттєвий позитивний вплив на виробництво залізної руди в Україні. За оцінками Групи, що ґрунтуються на даних UEX, виробництво товарної залізорудної продукції зросло на 50% – до 43,2 млн тонн. Водночас Метінвест збільшив виробництво залізорудного концентрату на 41,8% проти аналогічного періоду минулого року – до 15,7 млн тонн.

Протягом звітного періоду українські гірничодобувні компанії наростили експорт залізної руди на 68,8% проти попереднього року – до 32,1 млн тонн. Можливість відновити постачання до Китаю зробила його знову основним експортним напрямком, лише трохи нижче, ніж поставки по всій Європі.

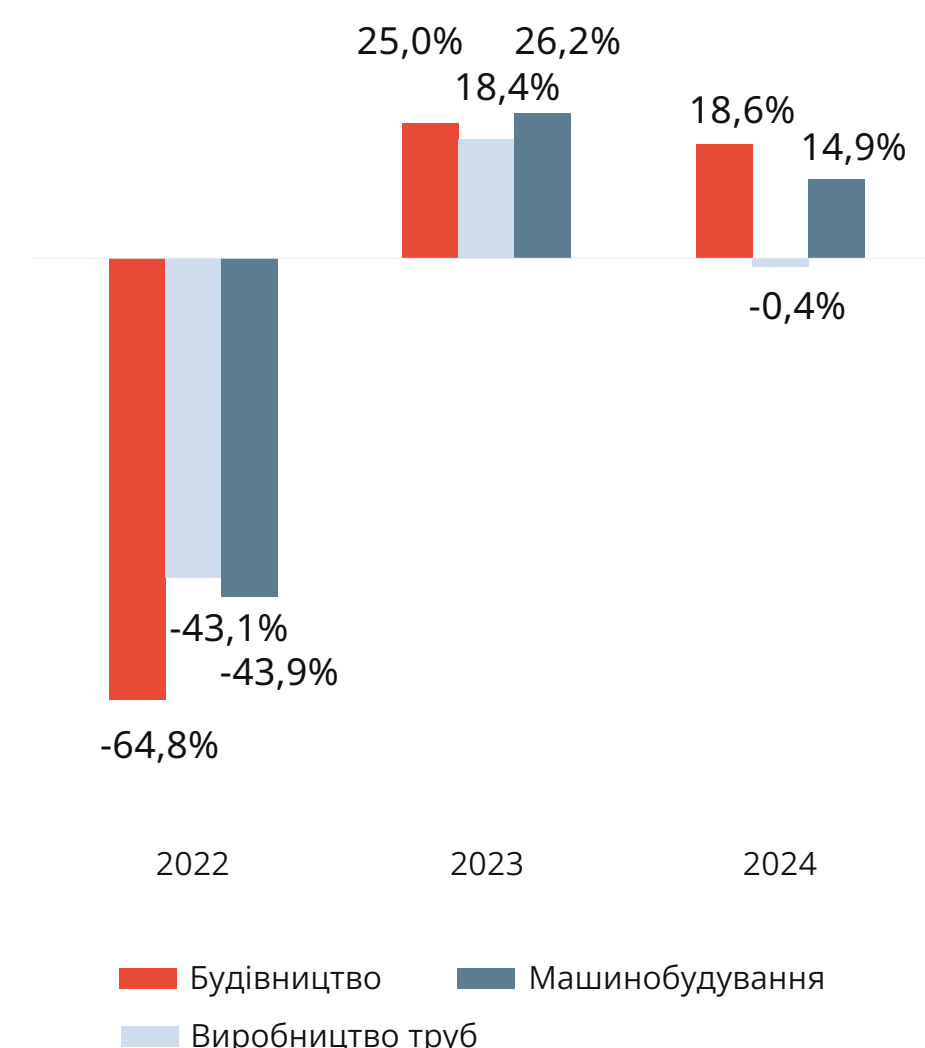
ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ

На початку 2025 року залишалася невизначеність через відсутність чітких перспектив припинення вогню. Незважаючи на постійні виклики у сфері безпеки, міжнародні партнери України продовжували надавати фінансову підтримку, допомагаючи зберігати загальну макроекономічну стабільність.

МЕТАЛУРГІЙНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

КЛЮЧОВІ СЕКТОРИ-СПОЖИВАЧІ СТАЛІ

⁵ Споживання в Україні містить плоский, довгий прокат та деякі напівфабрикати, але не враховує трубу продукцію.